

Центар за развој Србије, у сарадњи са градом Београдом, спровео је другу фазу пројекта „Мониторинг рада општина и градова“ како би побољшали рад београдских власти и укључили грађане у процес доношења одлука на локалном нивоу.

Градоначелник Београда, Драган Ђилас, градска управа и градске службе су учешћем у овом пројекту показали спремност да изложе свој рад процени грађана и невладиних организација како би га унапредили уз помоћ ове методологије.

Главна активност пројекта је била паралелно испитивање представника града и градских служби и истраживање перцепције

Детаљна анализа, методологија и упитници се могу погледати на www.razvojsrbije.org.rs.

Пројектне активности подржава Међународни центар Олоф Палме средствима Шведске међународне развојне агенције „Sida“.

Центар за развој Србије је добитник Кристалне награде у конкуренцији 189 невладиних организација из целе земље. Центар за развој Србије је модерна невладина, непрофитна организација, која има за циљ демократски, економски и културни напредак Србије.

Приредио
мр Лазар Марићевић

ПОБОЉШАЈМО ЖИВОТ У НАШЕМ БЕОГРАДУ

грађана, путем упитника који је обухватио четири области: (1) процену функционисања јединица локалне самоуправе, (2) процену стратешког планирања, (3) процену подстицања економског развоја и (4) процену заштите људских права и транспарентности. У анкетирању је учествовало 2.053 грађана.

**ЦЕНТАР
ЗА РАЗВОЈ СРБИЈЕ**

ФУНКЦИОНИСАЊЕ ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

ШТА КАЖУ ПРЕДСТАВНИЦИ ГРАДА

Представници локалних власти сагласни су у оцени да **постојећи законодавни оквир** делимично задовољава услове за ефикасно функционисање локалне самоуправе.

Градске власти су сагласне у оцени да су **буџетска средства којима град располаже** **недовољна** за обављање текућих послова и решавање приоритетних проблема локалне заједнице. Ово је, превасходно, последица лоше економске ситуације, али и **начина финансирања локалних самоуправа**. Мали део средстава се прибавља учешћем на конкурсима министарстава и међународних донаторских кућа.

Представници града сматрају да **образовна структура запослених**, осим у појединим областима, **није усклађена са потребама градских служби**. Истовремено, не постоји развијен систем професионалне обуке за запослене као ни систем управљања људским ресурсима. Ако кроз политику запошљавања превладају политички интереси, а не професионални критеријуми, грађани добијају гломазан, скуп и неефикасан бирократски апарат. Донета је одлука о Градској управи која би требало да побољша стање у овој области.

ШТА КАЖУ ГРАЂАНИ

Градска власт у довољној мери води рачуна о стварним потребама грађана:

Када је у питању перцепција грађана о томе да ли градска власт води довољно рачуна о стварним потребама грађана, 39.2% има позитивну перцепцију, док 48.1% грађана има негативну перцепцију.

Укупно 43.6% грађана сматра рад градских власти и служби не-транспарентним.

ШТА УРАДИТИ

Да би добили ефикасну локалну самоуправу и успешно развијали град, **потребно је подићи ниво транспарентности рада и ниво укључености грађана у процесе одлучивања**. Побољшање комуникације са грађанима је приоритет.

Политика запошљавања, професионалног усавршавања и управљања људским ресурсима елементи су који кључно

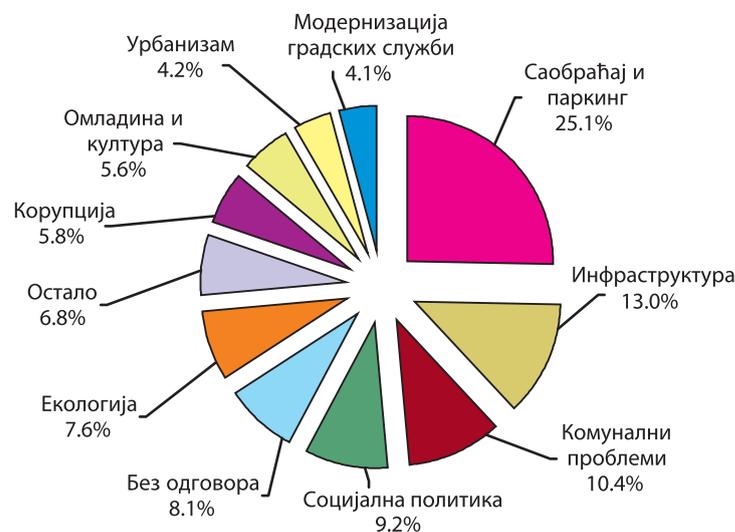
утичу на функционисање локалних самоуправа.

Запошљавањем нестручног кадра локална самоуправа на себе преузима непримерену социјалну функцију. **Неопходно је прилагодити структуру запослених потребама града, радити на подизању њихових професионалних капацитета и унапредити систем управљања људским ресурсима.**

СТРАТЕШКО ПЛАНИРАЊЕ

ШТА КАЖУ ГРАЂАНИ

Приоритетни проблеми у Београду по мишљењу грађана

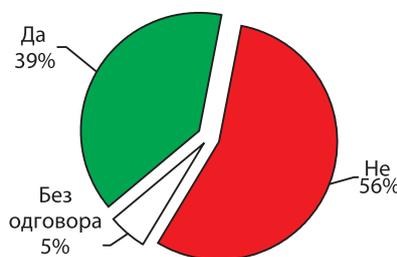
Постоји спремност грађана да помогну волонтерским радом, па чак и финансијски, активности града. Ова спремност је позитивна тенденција грађана ка локалном развоју која се може искористити ако се брижљиво и транспарентно испланира коришћење ових ресурса.

Када је у питању учешће у процесу доношења одлуке, тј. учешће на јавним трибинама и дебатама, **70% анкетираних грађана никада није учествовало на некој трибини или јавној дебати** организованог

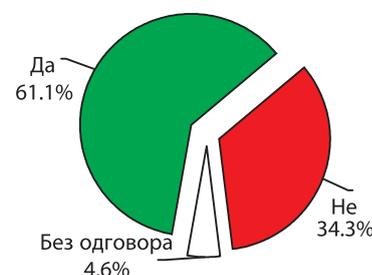
поводом било ког питања на нивоу града. На ово питање 7% анкетираних не даје одговор.

Као главни разлози се наводе необавештеност, недостатак времена и незаинтересованост. Ови резултати указују на две ствари, прва се тиче необавештености грађана и поставља се питање како град комуницира са грађанима. Са друге стране, од грађана би требало да се очекује извесан степен заинтересованости за питања уређења локалне заједнице и њеног функционисања.

Да ли бисте издвојили извесна новчана средства за развој Београда?

Да ли бисте волонтирали за развој Београда?

ШТА КАЖУ ПРЕДСТАВНИЦИ ГРАДА

Приоритетни пројекти за развој Београда су инфраструктурне природе: мостови, саобраћај, путеви и метро. У Београду се приоритети дефинишу на основу анализа, што је добро. То ипак не представља адекватну замену стратешком приступу проблемима и дугорочном развоју.

Иако постоји нацрт стратегије развоја Београда и посебне стратегије (туризам, здравство...) нужно је да ти документи буду формално усвојени

ШТА УРАДИТИ

Основна препорука је да се што пре изradi стратегија будућег развоја Београда, а затим да се усвоји у Скупштини града. То би допринело побољшању вршења власти у Београду и подигло би квалитет живота грађана.

Необавештеност и незаинтересованост грађана за неке теме

како би се могла вршити процена рада градске управе у дужем временском периоду. Ошти утисак је да се касни.

Град нема писане процедуре за укључивање припадника оба пола и маргинализованих група људи преко одређених механизма у процес доношења одлука иако се делује у овом правцу.

Учествовање у овом процесу независне процене сопственог рада говори да постоји жеља за позитивним променама.

изискује промену техника комуникације са грађанима. Са друге стране, **грађани морају показати виши степен иницијативе**, појединачно или у оквиру формалних и неформалних група. У овом случају искрена партнерства са медијима и невладиним организацијама су добар начин промоције активности града.

ЕКОНОМСКИ РАЗВОЈ ОПШТИНА

ШТА КАЖУ ГРАЂАНИ

Када је у питању заинтересованост грађана за градски буџет, одговори су поразављајући. Чак **71% грађана је незаинтересовано за буџет**. Шта више, огроман проценат грађана не разуме структуру и обим градског буџета (укупно 82.3%).

Упркос овим чињеницама, грађани сматрају да градска власт не води довољно рачуна о економском развоју Београда

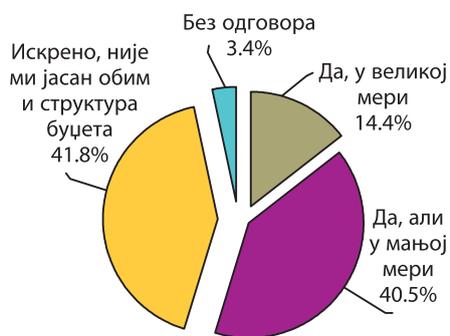
(38%), док 37% грађана није упознато са активностима градских власти на овом пољу.

Можемо закључити да грађани не кошта ништа да изнесу своје виђење (негативно), ма како оно било незасновано на чињеницама, а са друге стране указује да градске власти морају учинити додатан напор за едукацију грађана о економским питањима и буџету.

Да ли сте се икада интересовали за градски буџет?

Да ли разумете обим и структуру буџета?

ШТА КАЖУ ПРЕДСТАВНИЦИ ГРАДА

Град примењује само неке механизме када је у питању привлачење улагања у Београд: кредити за СМЕ, давање пољопривредног земљишта у закуп, лакша процедура за добијање дозвола за улагање у инфраструктуру и одређене субвенције. Остаје питање политике локалних такси као средства за привлачење улагања, „грејс“ периоди за предузетнике као и време које је по-

ребно за добијање одређених дозвола и докумената.

Град Београд и сада предвиђа постављање градског менаџера одлуком о градској управи.

У последње три године видимо пад незапослености: са 20.87%, преко 18.31% до 16.18% у 2007, што посматрано издвојено представља помак. Проблем је што се укупан број запослених и незапослених грађана у истом периоду смањило за око 15000

(2%), па овакви подаци не указују на стварну ситуацију.

Град Београд доноси буџет у складу са препорукама ММФа, а нацрт буџета се поставља на интернет презентацију града. Суштинских промена буџета нема.

Град бира више банака у којима држи средства, на предлог секретаријата за финансије узимајући различите критеријуме у обзир. Важно је да се банке не мењају после сваке

ШТА УРАДИТИ

У време глобалне финансијске кризе, потребно је уложити доста напора и створити механизме за креативни финансијски менаџмент и привлачење новца. **Скраћене процедуре, мање бирократије, јасне политике такси и санкција према свима омогућиће стварање перспективног тржишта.** Градски менаџер је функција која лебди у ваздуху

промене власти, што представља добру политику.

Већина јавних набавки (78%) се обавља преко тендера, а о избору најбољег понуђача одлучује комисија за јавне набавке, а јавне набавке води сваки секретаријат посебно. Постоји велики простор за унапређење овог процеса: сарадња са управом за јавне набавке, евиденција података, јединствена база података, обједињавање јавних набавки и стварање посебног одељења за контролу.

и треба што пре именовати квалификовану особу.

Реформа локалне самоуправе мора даље да се спроводи. Мора постојати координација између служби и мора се водити прецизна статистика. Грађани треба да се интересују за буџет и да траже своју улогу у процесу планирања буџета, а град треба да уложи напор у процес едукације.

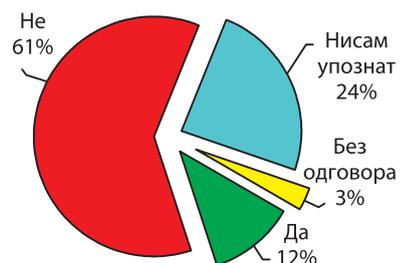
ЗАШТИТА ЉУДСКИХ ПРАВА

ШТА КАЖУ ГРАЂАНИ

Са једне стране, **48.7% грађана сматра да се не остварује право на слободан приступ информацијама.** Са друге стране, ниво активизма грађана када су у питању представке, предлози или петиције, је изузетно низак. Свега 12% грађана се обратило некој градској служби или градском предузећу. **Са овим правом 24% грађана није ни упознато.**

Грађани Београда сматрају да се не остварује право на здраву животну средину.

Да ли сте се обраћали граду Београду представком, петицијом или предлогом у вези са радом градских јавних предузећа и других градских служби?

ШТА КАЖУ ПРЕДСТАВНИЦИ ГРАДА

Када погледамо показатеље које износе представници града, видимо да се ради о субјективном осећају грађана. На пример, у току прошле године, органима града је упућено свега 50 предлога. Грађански бранилац је примио 201 притужбу, од чега велики део не спада у његову надлежност. По Закону о слободном приступу информацијама, градским органима се

обратило више од 100 грађана (није прецизиран број).

Значи када чујемо и другу страну можемо видети да грађани, не користе своја права те да право на слободан приступ информацијама још увек није препознато код грађана као право које непосредно може утицати на живот сваког појединца и од којег и сами грађани могу имати непосредне користи.

ШТА УРАДИТИ

Очигледно је да градски органи, у сарадњи са медијима и невладиним организацијама морају да ураде пуно тога на едукацији грађана како би остваривали своја права гарантована Уставом. **Градске структуре морају водити прецизнију и приступачнију евиденцију о приспелим предлозима, при-**

тужбама и захтевима како би и сами били у ситуацији нешто да промене не чекајући предлоге грађана. Јачање интеракције између градских служби и грађана представља шансу која би требала да буде искоришћена у правцу ширег укључивања грађана у процес активног приступа заштити животне средине.